

**Inventarisatie Europese subsidie provincie
Utrecht**
Peildatum 1 december 2020

Colofon

Opdrachttitel

Inventarisatie Europese subsidie provincie Utrecht
Peildatum 1 december 2020

Opdrachtgever

Provincie Utrecht

Projectteam ERAC

Vincent Ketelaars, projectleider
Martijn Panjer
Robert Smeets
Bas Verberne
Lucas Berendsen

Documentnummer

000549

Datum rapport

4 maart 2021

European and Regional Affairs Consultants (ERAC) B.V.
Vughterweg 47a
Postbus 90102
5200 MA 's-Hertogenbosch
T. +31 (0) 73 700 03 40

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Opzet van de inventarisatie.....	5
Stand van verleende Europese subsidie per 1 december 2020 – inclusief categorisering.....	9
Analyses.....	20
Benchmarking.....	27
Bijlagen.....	31

Bijlagen

- Bijlage 1: Berekening van de multiplier
- Bijlage 2: Overzicht Europese programma's

één

Inleiding

1.1 Aanleiding

Provincie Utrecht heeft aan ERAC opdracht verleend een update uit te voeren op een eerdere inventarisatie waarin in kaart is gebracht hoeveel financiering vanuit de verschillende Europese programma's bij organisaties in de provincie Utrecht terecht komt. De cijfers gepresenteerd in dit rapport hebben als peildatum **1 december 2020**.

Hoofdconclusie

Vanaf het begin van de huidige programmaperiode 2014-2020 tot aan de peildatum 1 december 2020 is **€ 727.089.285** Europese subsidie toegekend aan **1.205** unieke organisaties (**2.615** projectdeelnames) in Utrecht.

Deze organisaties besteden de subsidie bij het realiseren van **2.359** projecten. Hieruit volgt een werkgelegenheidseffect in Utrecht van **13.563** fte.

Naast de projectgebonden subsidies zijn ook de directe betalingen die Utrechtse landbouwers hebben ontvangen opgenomen in deze inventarisatie. Dit bedrag betreft **€ 184.739.100**.

Ten slotte zijn ook EIB-leningen aan Utrechtse organisaties onderdeel van deze inventarisatie. De totale omvang van deze investeringen betreft **€ 1.775.249.910**.

1.2 Leeswijzer

Dit rapport heeft de volgende opbouw:

- Hoofdstuk twee: Opzet van de inventarisatie
- Hoofdstuk drie: Stand van verleende Europese subsidie per 1 december 2020
- Hoofdstuk vier: Analyses
- Hoofdstuk vijf: Benchmarking

Als bijlagen zijn de gegevens over de multiplier en een overzicht van de Europese programma's opgenomen.

De informatie in dit rapport is weergegeven in overzichtelijke tabellen, figuren en andere visuals, waarnodig met een toelichting.

twee

Opzet van de inventarisatie

De inventarisatie van verleende subsidie maakt gebruik van openbare databases, contacten met programmabureaus / National Contact Points en wordt verdiept met verificatiegesprekken waarnodig.

2.1 Categorisering

Categorisering op projectniveau

Alle projecten worden gecategoriseerd op zes variabelen:

- Europees programma
- Bestuurlijk thema
- Topsector
- Grand Societal Challenge
- European Flagship
- Maatregel cf. EIM-rekentool

De bestuurlijke thema's zijn gebaseerd op de thema's die in overgrote mate een rol spelen in de verschillende provinciale coalitieakkoorden uit 2015. De topsectoren zijn gebaseerd op het landelijk topsectorenbeleid. De Grand Societal Challenges en European Flagships zijn variabelen die de Europese Commissie gebruikt. Deze zorgen ervoor dat vergelijkingen op internationaal niveau mogelijk zijn. De Grand Societal Challenges zijn zeven uitdagingen waarvoor gerichte investeringen in onderzoek en ontwikkeling een effectieve impact hebben. De European Flagships zijn nader geconcretiseerde groeilijnen (slim, duurzaam, inclusief) uit de 'Europa 2020-strategie' van de Europese Commissie. De EIM-rekentool is in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken ontwikkeld om van projecten verwachte vervolginvesteringen en werkgelegenheid in te schatten. Hiervoor zijn 21 categorieën projecten (maatregelen) gedefinieerd, met voor iedere categorie een eigen berekeningssystematiek van de vervolginvesteringen en werkgelegenheid.

Categorisering op organisatieniveau

Van de organisaties die participeren in de projecten wordt vastgelegd hoeveel subsidie zij binnen het project toegekend hebben gekregen. Daarnaast wordt de vestigingsplaats van deze organisaties vastgelegd. De vestigingsplaats is de basis voor de geografische verdeling van de Europese subsidie. Op deze manier kan een onderverdeling gemaakt worden naar subsidie per gemeente of provincie. Ten slotte wordt vastgelegd welk type organisatie de financiering ontvangt en of deze organisatie penvoerder is binnen een project.

2.2 Europese programma's

Het monitoringsysteem bevat de verleende subsidies binnen de grootste en belangrijkste Europese programma's en fondsen. Slechts enkele kleine fondsen en programma's maken geen onderdeel uit van deze inventarisatie.

De programma's worden gecategoriseerd naar regieorgaan. Hierin wordt onderscheid gemaakt naar programma's onder regionale regie, nationale regie en Europese regie. Programma's onder regionale regie zijn Interreg A, EFRO en POP. Dit zijn programma's waar provincies zelf aan het roer staan en invloed uit kunnen oefenen. Programma's onder nationale regie zijn bijvoorbeeld AMIF en ESF. Hier is de Rijksoverheid de meest bepalende actor. Programma's onder Europese regie worden voornamelijk vanuit Brussel aangestuurd.

Horizon2020 is het grootste programma onder Europese regie. Waar programma's onder regionale en nationale regie ook een bepaald geografisch gebied kennen, denk aan Interreg VA 2 Zeeën of Kansen voor West II, zijn programma's onder Europese regie in heel Europa toepasbaar. Dit houdt in dat organisaties uit heel Europa kunnen deelnemen aan deze programma's en concurreren om het budget. Onderstaand zijn de in het monitoringstelsel aanwezige programma's benoemd, gecategoriseerd naar regieorgaan.

Programma's – regionale regie

- EFRO (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling)
 - Kansen voor West II (OP West)
 - OP Noord
 - OP Oost
 - OPZuid
- ELFPO (Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling), onderdeel POP
- Interreg – grensoverschrijdende samenwerking:
 - Interreg VA 2 Zeeën
 - Interreg VA Duitsland-Nederland
 - Interreg VA Euregio Maas-Rijn
 - Interreg VA Vlaanderen-Nederland
 - Interreg VB Noordzee
 - Interreg VB North West Europe

Programma's – nationale regie

- AMIF (Asiel- en Migratiefonds)
- EFMZV (Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij)
- ESF (Europees Sociaal Fonds):
 - Actieve inclusie
 - Duurzame inzetbaarheid
 - Sociale innovatie & transnationale samenwerking
- ISF (Fonds voor de Interne Veiligheid)

Programma's – Europese regie

- CEF (Connecting Europe Facility)
- COSME
- COST
- Creative Europe
- EaSI (Employment and Social Innovation)
- ELENA
- Erasmus+
- Europe for Citizens
- Europees Globaliseringsfonds
- Eurostars
- Horizon 2020:
 - Horizon 2020 Research & Innovation Action
 - Horizon 2020 Marie Curie
 - Horizon 2020 Coordination and Support Action
 - Horizon 2020 Innovation Action
 - Horizon 2020 ERC Grant
 - Horizon 2020 SME
 - Horizon 2020 (alle overige calls gezamenlijk)
- Interreg VC Europe

- LIFE
- URBACT
- Urban Innovative Actions

2.3 Dataverzameling

Bij de dataverzameling is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. Er is zowel gebruik gemaakt van openbare databases als van contacten met programmabureaus. De beschikbaarheid van data verschilt per programma. Horizon2020 stelt bijvoorbeeld een zeer uitgebreide dataset beschikbaar via Cordis. In deze dataset is per deelnemende organisatie omschreven hoeveel subsidie zij ontvangen en waar ze gevestigd zijn. Bij CEF zijn alleen de totaalgegevens per project bekend. Dit houdt dus ook in dat alleen het totaalsubsidiebedrag bekend is. Bij dergelijke programma's wordt het bedrag per organisatie berekend door dit totaalbedrag te delen door het aantal deelnemende organisaties. Op deze manier kan een goede inschatting gemaakt worden van de verleende financiering. Voor het EFRO-programma gebruiken we gegevens die verstrekt zijn door de Managementautoriteit. Ten slotte worden voor POP de gegevens verstrekt door de provincie zelf.

Wanneer alle gegevens ingevoerd zijn in de database vindt een verificatieronde plaats. Hierin worden de belangrijkste resultaten besproken en wordt bijvoorbeeld gekeken of iconprojecten missen of dat contactpersonen gedetailleerdere informatie hebben die toegevoegd kan worden aan het systeem.

De aanpak van ERAC gaat uit van pragmatisme in het komen tot voldoende betrouwbare en bruikbare gegevens, zonder 'wetenschappelijk volledig' te willen zijn. Met de gepleegde inzet willen we tot een 80% dekkend beeld komen. Dit met de wetenschap dat de inspanningen om de laatste 20% te vergaren onevenredig groot zijn.

2.4 Benchmarking

Ter vergelijking van de verkregen Europese subsidie ten opzichte van andere provincies, geeft dit rapport een benchmark voor het aantal inwoners, het BRP (in totaal en per jaar) en een verdeling van middelen naar type regieorgaan. De benchmark wordt zowel inclusief als exclusief de cijfers van het Horizon2020-programma gegeven. Horizon2020 is het grootste Europese programma in Nederland en succes in het programma wordt mede bepaald of een provincie een universiteit binnen haar provinciegrenzen heeft en hoeveel dit er dan zijn. Door de benchmark ook exclusief Horizon2020 uit te voeren is een uitgebreidere vergelijking tussen provincies mogelijk.

2.5 Multiplier

Deze inventarisatie gaat uit van verleende subsidie binnen de Europese programma's. De projectenomvang is in werkelijkheid groter, omdat voor de meeste programma's geldt dat slechts een deel van de projectkosten uit (Europese) subsidie wordt gefinancierd.

Voor de berekening van de multiplier is op basis van ervaringscijfers per programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze percentages in een gemiddelde multiplier per programma. Deze zijn weergegeven in bijlage 1.

De huidige multiplier voor Utrecht bedraagt **1,36**. De investeringsimpuls aan totale projectkosten van Utrechtse organisaties bedraagt op basis van deze multiplier **€ 988.841.428**.

2.6 Toebedeling financiering

Subsidie wordt aan een locatie toegerekend op basis van adresgegevens zoals aanwezig in de programmadatabases. Dit houdt in dat bijvoorbeeld alle financiering die TNO ontvangt binnen Horizon2020 wordt toegeschreven aan Den Haag. Dit komt doordat in Den Haag het hoofdkantoor van TNO gevestigd is en daardoor alle TNO-projecten in de Horizon2020-database aan dit postadres worden gekoppeld. Het is voor ERAC onmogelijk te achterhalen in welke TNO-vestiging de werkzaamheden daadwerkelijk uitgevoerd worden en daarom wordt Den Haag aangehouden als projectplaats in de monitoring.

Hiernaast wordt binnen Interreg soms met voucherregelingen gewerkt. Dit houdt in dat Europees geld eerst terecht komt bij een intermediaire organisatie die dit geld vervolgens weer verdeelt over andere partijen. Deze partijen zijn niet bij ons bekend, dit komt doordat in de openbare database alleen de primaire ontvanger van de middelen wordt benoemd. Bij voucherregelingen is dit de intermediaire organisatie. Dit houdt in dat in de monitoring ook slechts melding gemaakt wordt van deze intermediair en het totale bedrag aan financiering aan deze organisatie wordt toegeschreven.

2.7 Doorontwikkeling monitoringsysteem

Ten opzichte van de vorige rapportage is onderstaande doorontwikkeling gerealiseerd:

- In deze rapportage is de analyse van categorisering naar type organisatie verder uitgediept. Voor het eerst is het relatieve aandeel Europese subsidie van de typen organisaties per programma in beeld gebracht. Deze uitsplitsing is gemaakt naar 1) overheid, 2) bedrijfsleven en 3) onderzoek & ontwikkeling en is weergegeven in paragraaf 4.1.
- Aan de hand van jaarrapportages van de Europese Commissie heeft ERAC in dit rapport de betalingen vanuit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (anders dan de niet-grondgebonden POP3-projecten) in Nederland voor de gehele programmaperiode overzichtelijk in beeld gebracht. Vanaf 2017 heeft ERAC de betalingen zelfs in detail kunnen herleiden en inzichtelijk gemaakt per gemeente. Deze detailinformatie is tevens gebruikt om de betalingen over de eerdere jaren toe te rekenen per provincie. Deze gegevens zijn uitgewerkt in paragraaf 4.5.
- In de benchmark worden provincies zowel inclusief als exclusief Horizon2020 met elkaar vergeleken. Dit om de invloed van Horizon2020 op deze vergelijking en daarmee de invloed van het wel of niet hebben van een universiteit te verminderen.

Er vindt **continu inhoudelijke toetsing** van het monitoringsysteem plaats. Deze toetsing is onder andere mogelijk door contacten die ERAC heeft met de provincies of met subsidieverstrekkers. Regelmatig wordt met deze informatie de database aangescherpt. Het is hierdoor mogelijk dat een subsidiebedrag wordt gerectificeerd, of dat een eerder gekozen categorisering wijzigt, bijvoorbeeld van topsector Chemie naar HTSM. Dit alles met als doel om op het moment van rapportage het monitoringsysteem zo goed mogelijk inzicht te laten geven in de verleende Europese subsidie in het onderzoeksgebied.

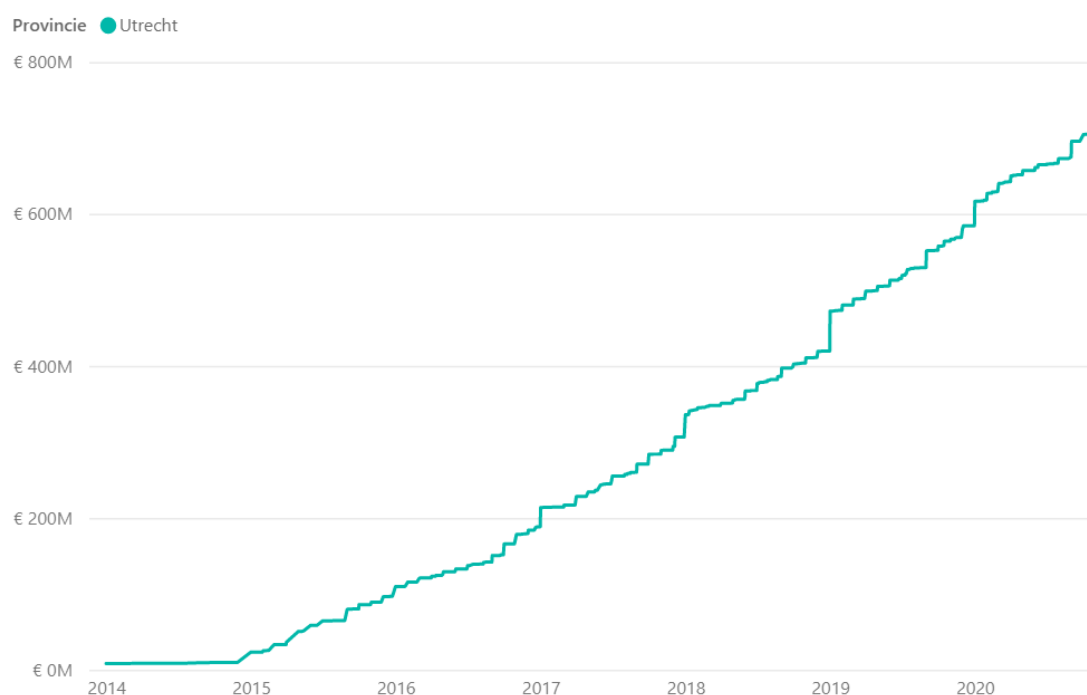
drie

Stand van verleende Europese subsidie per 1 december 2020 – inclusief categoriseringen

3.1 Inleiding

Per peildatum 1 december 2020 is er binnen **2.359 projecten** in totaal ruim **727 miljoen euro** aan Europese subsidie toegekend aan organisaties in Utrecht. De toename sinds de vorige inventarisatie (peildatum 1 september 2018) omvat meer dan 1000 projecten en ongeveer 350 miljoen euro.

Van ieder project is een 'database-startdatum' vastgelegd. Indien beschikbaar is dit de datum van de verleningsbeschikking. Als alternatief wordt de startdatum van het project gebruikt, of anders de datum van vastlegging in de database. Op basis van deze data kan de ontwikkeling van de toekenningen van Europese subsidie in de tijd worden weergegeven. In figuur 1 is de ontwikkeling voor Utrechtse organisaties weergegeven.

Figuur 1: Cumulatieve groei toegekende Europese subsidie in de provincie Utrecht

In de tabellen die volgen wordt onder 'Aantal projecten' het aantal unieke projecten verstaan waarin minimaal één Utrechtse organisatie deelneemt. Het bedrag bij 'Europese subsidie' betreft het totale volume aan verleende subsidie aan de organisaties in Utrecht voor deze projecten.

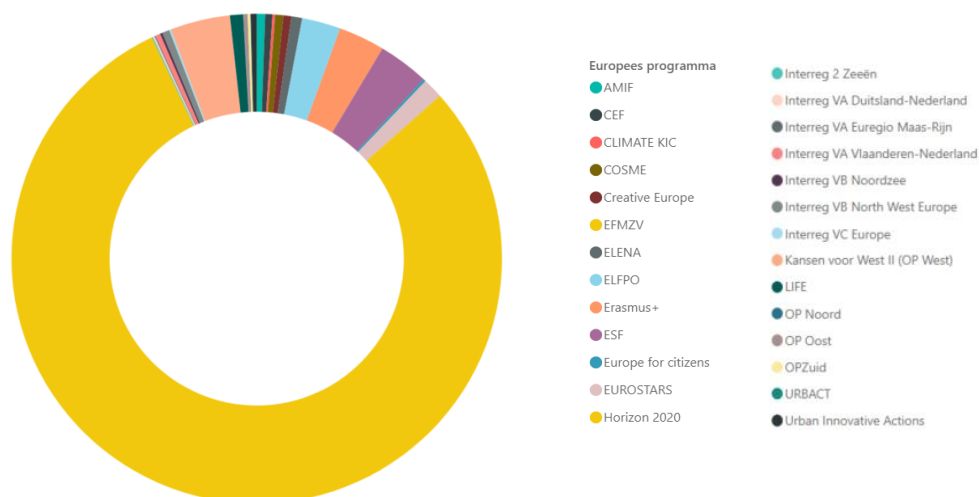
3.2 Europese subsidie en aantal projecten naar Europees programma

In deze paragraaf zijn de resultaten in subsidie en aantallen projecten naar Europees programma weergegeven. Het totaaloverzicht wordt gegeven in tabel 1. Tabel 2 geeft een nadere uitsplitsing van de subsidie binnen Horizon2020, het subsidieprogramma waaruit de

meeste Europese middelen worden verworven. Tabel 3 geeft per programma de gemiddelde Europese subsidie in subsidie op organisatieniveau weer.

Europees programma	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
ELFPO	318	13,48%	€ 18.455.228	2,54%
Interreg 2 Zeeën	2	0,08%	€ 580.956	0,08%
Interreg VA Duitsland-Nederland	10	0,42%	€ 837.183	0,12%
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	2	0,08%	€ 502.935	0,07%
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	7	0,30%	€ 2.589.490	0,36%
Interreg VB Noordzee	7	0,30%	€ 1.143.064	0,16%
Interreg VB North West Europe	9	0,38%	€ 3.502.726	0,48%
Kansen voor West II (OP West)	47	1,99%	€ 28.515.918	3,92%
OP Noord	3	0,13%	€ 176.648	0,02%
OP Oost	20	0,85%	€ 1.940.465	0,27%
OPZuid	17	0,72%	€ 1.269.726	0,17%
Subtotaal regionaal	442	18,74%	€ 59.514.338	8,19%
AMIF	8	0,34%	€ 3.991.859	0,55%
EFMZV	8	0,34%	€ 5.112.981	0,70%
ESF	750	31,79%	€ 24.550.148	3,38%
Subtotaal nationaal	766	32,47%	€ 33.654.988	4,63%
CEF	13	0,55%	€ 3.412.972	0,47%
CLIMATE KIC	4	0,17%	€ 1.294.110	0,18%
COSME	13	0,55%	€ 3.929.474	0,54%
Creative Europe	29	1,23%	€ 3.771.739	0,52%
ELENA	1	0,04%	€ 2.660.220	0,37%
Erasmus+	149	6,32%	€ 22.077.255	3,04%
Europe for citizens	20	0,85%	€ 1.192.297	0,16%
EUROSTARS	34	1,44%	€ 9.708.952	1,34%
Horizon 2020	868	36,80%	€ 575.734.339	79,18%
Interreg VC Europe	5	0,21%	€ 861.042	0,12%
LIFE	11	0,47%	€ 6.251.315	0,86%
URBACT	3	0,13%	€ 247.927	0,03%
Urban Innovative Actions	1	0,04%	€ 2.778.313	0,38%
Subtotaal Europees	1.151	48,79%	€ 633.919.958	87,19%
Totaal	2.359	100,00%	€ 727.089.284	100,00%

Tabel 1: Aantal projecten en Europese subsidie per Europees programma

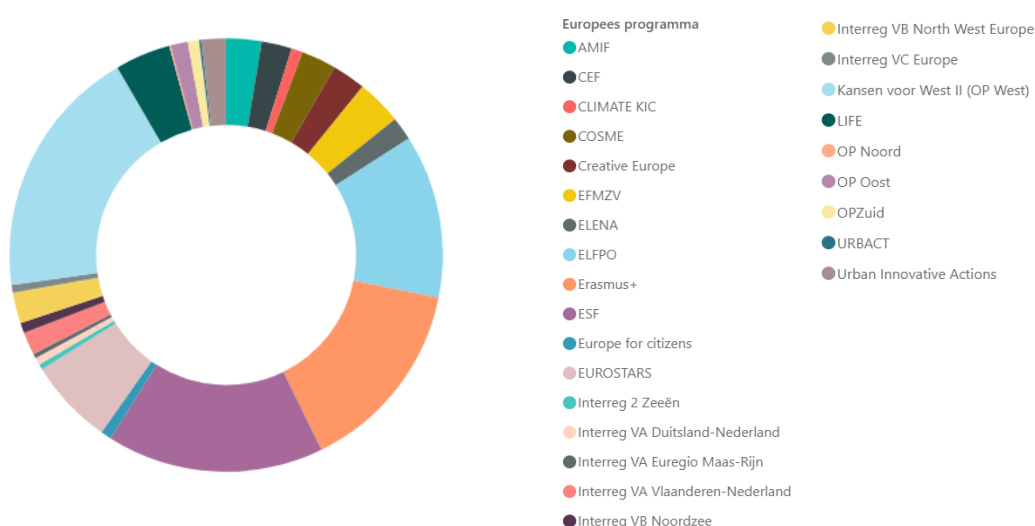

Figuur 2: Verdeling Europese subsidie naar Europees programma

Opmerkingen bij tabel 1 en figuur 2:

- Te zien is dat bijna 80% van alle Europese subsidie in Utrecht afkomstig is uit het programma Horizon2020. In totaal is al ruim € 575 miljoen verleend. Naast de toegekende Europese subsidie uit Horizon2020 zijn de programma's Kansen voor West II en ESF met respectievelijk € 28 miljoen en € 25 miljoen aan Europese subsidie belangrijk voor Utrecht. In de vorige rapportage was dit aandeel 81%. De dominantie van Horizon2020 is dus geslonken, maar nog steeds duidelijk aanwezig.
- Ten opzichte van de vorige rapportage is het belang van Erasmus+ het meest toegenomen (zowel in projecten als euro's).
- In aantallen projecten is ELFPO verdubbeld, in verleende euro Europese subsidie is het belang ongeveer gelijk gebleven.

Om beter inzicht te krijgen in de verhoudingen tussen de Europese programma's exclusief het Europees programma Horizon2020 is figuur 3 toegevoegd. Deze figuur weergeeft de verdeling van de Europese subsidie naar Europees programma gecorrigeerd voor Horizon2020.

Figuur 3: Verdeling Europese subsidie naar Europees programma (gecorrigeerd voor Horizon2020)

Horizon 2020 - Call	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Horizon 2020 - COFUND	8	0,92%	€ 16.773.176	2,91%
Horizon 2020 - Coordination and Support Action	87	10,02%	€ 17.139.792	2,98%
Horizon 2020 - ERC Grant	113	13,02%	€ 180.760.506	31,40%
Horizon 2020 - Innovation Action	92	10,60%	€ 48.973.073	8,51%
Horizon 2020 - Marie Curie	191	22,00%	€ 60.636.388	10,53%
Horizon 2020 - Research & Innovation Action	353	40,67%	€ 230.963.906	40,12%
Horizon 2020 - SME	23	2,65%	€ 16.438.720	2,86%
Horizon 2020 - overig	1	0,12%	€ 4.048.779	0,70%
Totaal	868	100,00%	€ 575.734.339	100,00%

Tabel 2: Aantal projecten en Europese subsidie binnen het programma Horizon2020

Europees programma	Gemiddelde Europese subsidie
Urban Innovative Actions	€ 2.778.313
ELENA	€ 2.660.220
EFMZV	€ 639.123
Horizon 2020	€ 580.963
AMIF	€ 498.982
LIFE	€ 367.724
Kansen voor West II (OP West)	€ 352.048
CLIMATEKIC	€ 323.528
Interreg VB North West Europe	€ 318.430
COSME	€ 302.267
Interreg 2 Zeeën	€ 290.478
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	€ 287.721
EUROSTARS	€ 255.499
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	€ 251.468
CEF	€ 179.630
Erasmus+	€ 148.169
Interreg VB Noordzee	€ 142.883
Creative Europe	€ 125.725
Interreg VC Europe	€ 123.006
OP Oost	€ 92.403
URBACT	€ 82.642
OPZuid	€ 70.540
OP Noord	€ 58.883
ELFPO	€ 57.853
Europe for citizens	€ 56.776
Interreg VA Duitsland-Nederland	€ 55.812
ESF	€ 30.086

Gemiddelde	€ 412.266

Tabel 3: Gemiddelde subsidie op organisatieniveau per Europees programma

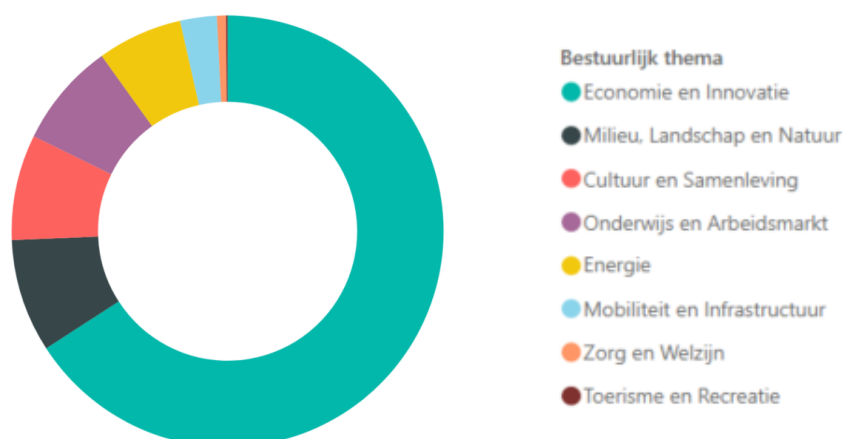
Opmerking bij tabel 3:

- Vanuit het programma Urban Innovative Actions (UIA) is in Utrecht maar één project gesubsidieerd, dit project ontvangt echter veel subsidie waardoor UIA deze lijst aanvoert. Ditzelfde geldt voor ELENA.
- Doordat onder UIA en ELENA maar één Utrechts project gesubsidieerd is, kan lastig over een gemiddelde worden gesproken. Onder Horizon2020 zijn meer dan 800 Utrechtse projecten gesubsidieerd. Het is hier dat kan worden gezegd dat Horizon2020-projecten gemiddeld een grote omvang hebben.
- Organisaties die participeren in de programma's ESF, Interreg Deutschland-Nederland en Europe for citizens ontvangen relatief weinig Europese subsidie per deelname. De verklaring hiervoor ligt in het type uitgaven binnen deze projecten: voornamelijk loonkosten voor begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

3.3 Europese subsidie naar bestuurlijk thema

Bestuurlijk thema	Aantal Projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Cultuur en Samenleving	124	5,26%	€ 56.569.867	7,78%
Economie en Innovatie	1.050	44,51%	€ 477.791.829	65,71%
Energie	72	3,05%	€ 48.763.255	6,71%
Milieu, Landschap en Natuur	121	5,13%	€ 61.329.674	8,43%
Mobiliteit en Infrastructuur	42	1,78%	€ 19.851.448	2,73%
Onderwijs en Arbeidsmarkt	919	38,96%	€ 57.091.166	7,85%
Toerisme en Recreatie	14	0,59%	€ 842.998	0,12%
Zorg en Welzijn	17	0,72%	€ 4.849.047	0,67%
Totaal	2.359	100,00%	€ 727.089.284	100,00%

Tabel 4: Aantal projecten en Europese subsidie per bestuurlijk thema

Figuur 4: Verdeling Europese subsidie naar bestuurlijk thema

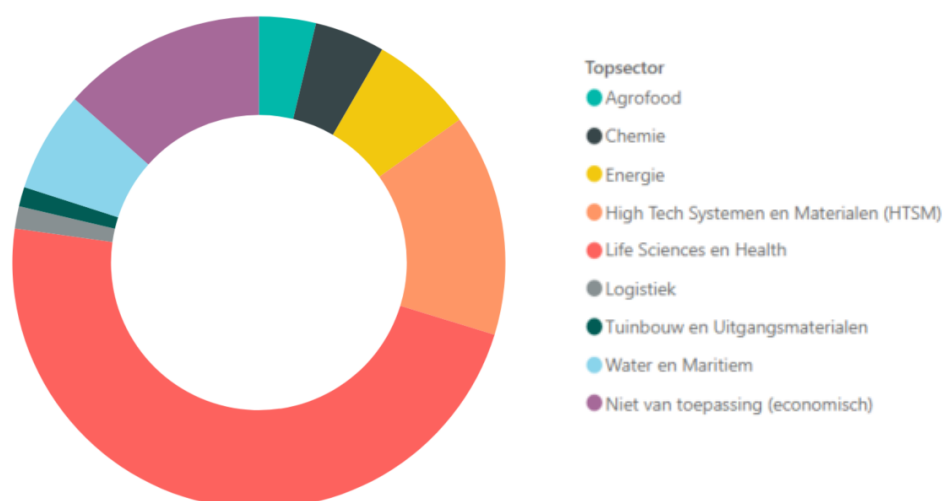
Opmerkingen bij tabel 4 en figuur 4:

- Een relatief groot deel (38,96%) van het totaal aantal projecten is gecategoriseerd als 'Onderwijs en Arbeidsmarkt' terwijl een relatief veel kleiner deel (7,85%) van het totaal aan Europese subsidie terecht komt bij dit thema. Een verklaring hiervoor is dat het ESF-programma, dat valt onder de categorie 'Onderwijs en Arbeidsmarkt', veel projecten kent met een kleine projectomvang.
- Het thema Economie en Innovatie is verantwoordelijk voor meer dan 65% van de verworven financiering. De meeste Europese programma's zijn gericht op het versterken van de economie middels innovatie. Denk bijvoorbeeld aan Horizon2020 en EUROSTARS, maar ook Kansen voor West II.
- Binnen de bestuurlijke thema's 'Zorg en Welzijn' en 'Toerisme en Recreatie' worden weinig projecten uitgevoerd. Dit is te verklaren door het feit dat er voor deze thema's weinig mogelijkheden liggen binnen de verschillende Europese programma's.

3.4 Europese subsidie naar topsector

Topsector	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Agrofood	280	11,87%	€ 20.202.995	2,78%
Chemie	47	1,99%	€ 24.987.793	3,44%
Energie	76	3,22%	€ 39.508.932	5,43%
High Tech Systemen en Materialen (HTSM)	170	7,21%	€ 79.144.434	10,89%
Life Sciences en Health	351	14,88%	€ 257.616.213	35,43%
Logistiek	21	0,89%	€ 7.894.757	1,09%
Tuinbouw en Uitgangsmaterialen	42	1,78%	€ 6.947.493	0,96%
Water en Maritiem	64	2,71%	€ 35.835.084	4,93%
Niet van toepassing (economisch)	129	5,47%	€ 73.464.425	10,10%
Subtotaal	1.180	50,02%	€ 545.602.126	75,04%
Niet gecategoriseerd (niet-economisch)	1.179	49,98%	€ 181.487.156	24,96%
Totaal	2.359	100,00%	€ 727.089.282	100,00%

Tabel 5: Aantal projecten en Europese subsidie per topsector

Figuur 5: Verdeling Europese subsidie naar topsector (excl. 'Niet gecategoriseerd')

Alle projecten zijn gecategoriseerd naar economische topsector volgens het nationaal topsectorenbeleid. Economische projecten die niet onder deze sectoren te plaatsen waren, zijn ingedeeld onder 'Niet van toepassing (economisch)'. De niet-economische projecten zijn weergegeven als 'Niet gecategoriseerd'.

Opmerkingen bij tabel 5 en figuur 5:

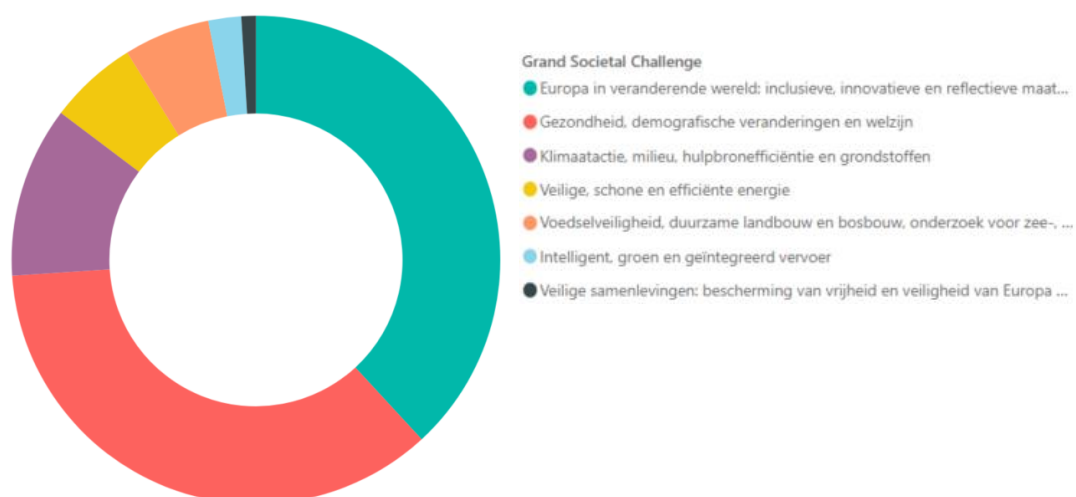
- Uit de cijfers blijkt dat de helft van het aantal projecten niet is gecategoriseerd naar topsector. Dit zijn bijvoorbeeld projecten binnen ESF of Erasmus+. Dit zijn veelal projecten zonder economisch karakter die in geen enkele economische sector te plaatsen zijn. Zij zijn daarom niet te koppelen aan een topsector.
- Meer dan 35% van de verleende Europese subsidie is toe te rekenen aan de topsector Life Sciences & Health. Deze projecten worden vooral uitgevoerd door het UMC Utrecht.

3.5 Subsidie naar Grand Societal Challenge

Grand Societal Challenge	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Europa in veranderende wereld: inclusieve, innovatieve en reflectieve maatschappijen	1.376	58,33%	€ 276.392.488	38,01%
Gezondheid, demografische veranderingen en welzijn	355	15,05%	€ 259.620.651	35,71%
Intelligent, groen en geïntegreerd vervoer	34	1,44%	€ 15.747.671	2,17%
Klimaatactie, milieu, hulpbronefficiëntie en grondstoffen	162	6,87%	€ 81.954.607	11,27%
Veilige samenlevingen: bescherming van vrijheid en veiligheid van Europa en de Europese burgers	21	0,89%	€ 6.946.590	0,96%
Veilige, schone en efficiënte energie	70	2,97%	€ 45.174.481	6,21%

Voedselveiligheid, duurzame landbouw en bosbouw, onderzoek voor zee-, kust- en binnenwateren en de bio-economie	341	14,46%	€ 41.252.796	5,67%
Totaal	2.359	100,00%	€ 727.089.284	100,00%

Tabel 6: Aantal projecten en Europese subsidie per Grand Societal Challenge

Figuur 6: Verdeling Europese subsidie naar Grand Societal Challenge

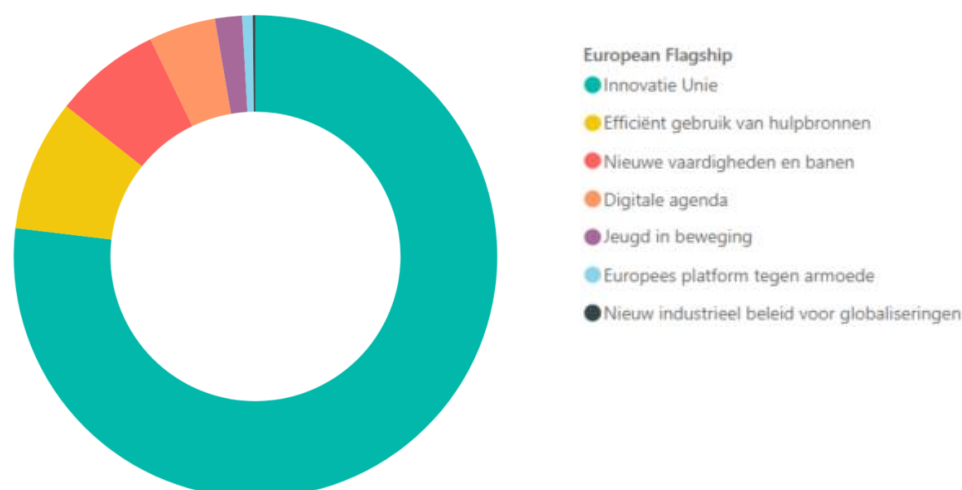
Opmerkingen bij tabel 6 en figuur 6:

- De Grand Societal Challenge 'Europa in veranderende wereld: inclusieve, innovatieve en reflectieve maatschappijen' is, in aantal projecten als in verleende Europese subsidie, de grootste categorie. Dit is een categorie gericht op innovatie en op de maatschappij, waardoor veel projecten hieronder vallen.

3.6 Subsidie naar European Flagship

European Flagship	Aantal projecten	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Digitale agenda	66	2,80%	€ 32.340.821	4,45%
Efficiënt gebruik van hulpbronnen	112	4,75%	€ 66.536.026	9,15%
Europees platform tegen armoede	11	0,47%	€ 5.104.571	0,70%
Innovatie Unie	1.150	48,75%	€ 556.688.071	76,56%
Jeugd in beweging	97	4,11%	€ 13.068.856	1,80%
Nieuw industrieel beleid voor globalisering	6	0,25%	€ 1.296.119	0,18%
Nieuwe vaardigheden en banen	917	38,87%	€ 52.054.820	7,16%
Totaal	2.359	100,00%	€ 727.089.284	100,00%

Tabel 7: Aantal projecten en Europese subsidie per European Flagship

Figuur 7: Verdeling Europese subsidie naar European Flagship

Opmerkingen bij tabel 7 en figuur 7:

- Een relatief groot deel (38,87%) van het totaal aantal projecten is gecategoriseerd als 'Nieuwe vaardigheden en banen' terwijl een relatief veel kleiner deel (7,16%) van het totaal aan Europese subsidie terecht komt bij dit thema. Een verklaring hiervoor is dat veel projecten onder dit thema een kleine projectomvang hebben (dit zijn veelal ESF-projecten).
- De European Flagship 'Innovatie Unie' is nog steeds de grootste categorie gelet op het aantal projecten en verworven Europese subsidie. Veel Europese programma's zijn gericht op innovatie, waardoor het niet verwonderlijk is dat veel projecten onder deze European Flagship zijn gecategoriseerd.

3.7 Europese subsidie geografisch uitgesplitst

In deze paragraaf wordt de verleende Europese subsidie weergegeven naar Utrechtse gemeente. De cijfers worden gepresenteerd in een tabel (ook gecorrigeerd naar Horizon2020) en in een kaart.

Gemeente	Europese subsidie	Percentage
Amersfoort	€ 25.857.185	3,56%
Baarn	€ 1.800.064	0,25%
Bunnik	€ 4.847.389	0,67%
Bunschoten	€ 493.850	0,07%
De Bilt	€ 49.930.943	6,87%
De Ronde Venen	€ 2.567.902	0,35%
Eemnes	€ 689.661	0,09%
Houten	€ 9.365.862	1,29%
IJsselstein	€ 534.688	0,07%
Leusden	€ 5.389.021	0,74%
Lopik	€ 1.723.494	0,24%
Montfoort	€ 484.988	0,07%

Nieuwegein	€ 19.472.469	2,68%
Oudewater	€ 314.391	0,04%
Renswoude	€ 618.497	0,09%
Rhenen	€ 673.106	0,09%
Soest	€ 1.423.060	0,20%
Stichtse Vecht	€ 10.001.458	1,38%
Utrecht	€ 555.014.181	76,33%
Utrechtse Heuvelrug	€ 3.378.822	0,46%
Veenendaal	€ 4.943.998	0,68%
Vijfheerenlanden	€ 3.688.997	0,51%
Wijk bij Duurstede	€ 1.529.833	0,21%
Woerden	€ 7.049.288	0,97%
Woudenberg	€ 519.932	0,07%
Zeist	€ 14.776.206	2,03%
Totaal	€ 727.089.284	100,00%

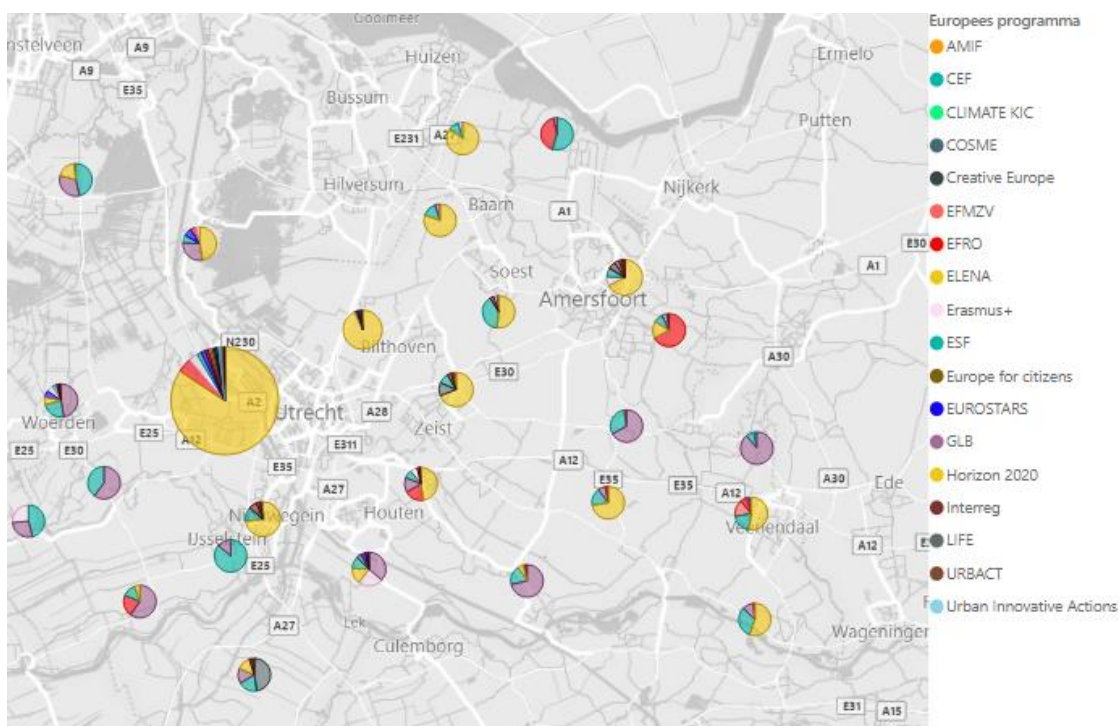
Tabel 8: Financiering per gemeente

Gemeente	Europese subsidie	Percentage
Amersfoort	€ 8.413.113	5,56%
Baarn	€ 354.906	0,23%
Bunnik	€ 2.540.520	1,68%
Bunschoten	€ 493.850	0,33%
De Bilt	€ 3.374.426	2,23%
De Ronde Venen	€ 2.080.782	1,37%
Eemnes	€ 102.161	0,07%
Houten	€ 7.940.797	5,25%
IJsselstein	€ 534.688	0,35%
Leusden	€ 4.487.181	2,96%
Lopik	€ 1.628.660	1,08%
Montfoort	€ 484.988	0,32%
Nieuwegein	€ 5.247.328	3,47%
Oudewater	€ 314.391	0,21%
Renswoude	€ 618.497	0,41%
Rhenen	€ 300.078	0,20%
Soest	€ 685.876	0,45%
Stichtse Vecht	€ 5.282.766	3,49%
Utrecht	€ 86.938.158	57,44%
Utrechtse Heuvelrug	€ 932.417	0,62%
Veenendaal	€ 2.346.137	1,55%
Vijfheerenlanden	€ 3.179.713	2,10%
Wijk bij Duurstede	€ 1.446.083	0,96%
Woerden	€ 6.536.656	4,32%
Woudenberg	€ 519.932	0,34%

Zeist	€ 4.570.841	3,02%
Totaal	€ 151.354.945	100,00%

Tabel 9: Financiering per gemeente (gecorrigeerd voor Horizon2020)

Onderstaande overzichtskaart (kaart 1) geeft de Europese subsidie per Utrechtse gemeente naar Europees programma weer.

Kaart 1: Europese subsidie per Utrechtse gemeente naar Europees programma

vier Analyses

Dit hoofdstuk geeft een verdiepende analyse op de gegevens van Utrecht. Naast de cijfers die volgen uit de monitoringsdatabase worden ook de EIB-financiering (tabel 14) en de betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (tabel 15) uitgelicht.

4.1 Categorisering organisaties naar type begunstigden

Tabel 10 toont de verdeling van organisaties per type. In deze tabel is het aantal projectdeelnames en de bijbehorende Europese subsidie per type organisatie weergegeven. Het aantal deelnames ligt hoger dan het totaal aantal projecten. Dit komt doordat in sommige projecten meerdere Utrechtse organisaties deelnemen.

Type organisatie	Project-deelnames	Percentage	Europese subsidie	Percentage
Rijksoverheid	114	4,36%	€ 51.930.491	7,14%
Provincie	11	0,42%	€ 2.677.138	0,37%
Gemeente	143	5,47%	€ 22.841.906	3,14%
Waterschap	8	0,31%	€ 4.199.729	0,58%
Intermediaire organisatie	153	5,85%	€ 26.522.362	3,65%
NGO	52	1,99%	€ 8.933.277	1,23%
Openbare voorziening	48	1,84%	€ 13.660.471	1,88%
Overig publiek	36	1,38%	€ 8.807.212	1,21%
Subtotaal overheid	565	21,61%	€ 139.572.587	19,20%
MKB	538	20,57%	€ 75.575.245	10,39%
Groot bedrijf	296	11,32%	€ 28.295.508	3,89%
Landbouwbedrijf	247	9,45%	€ 5.762.338	0,79%
Culturele instelling	20	0,76%	€ 1.496.748	0,21%
Nutsbedrijf	5	0,19%	€ 2.470.907	0,34%
Geprivatiseerde voorziening	10	0,38%	€ 596.979	0,08%
Overig privaat	159	6,08%	€ 25.278.289	3,48%
Subtotaal bedrijfsleven	1.275	48,76%	€ 139.476.016	19,18%
Onderzoeksinstituut	174	6,65%	€ 111.332.465	15,31%
Universiteit	462	17,67%	€ 319.264.116	43,91%
HBO	39	1,49%	€ 8.402.957	1,16%
MBO	29	1,11%	€ 6.484.855	0,89%
Voortgezet onderwijs	19	0,73%	€ 1.074.569	0,15%
Primair onderwijs	44	1,68%	€ 1.166.169	0,16%
Overig onderwijs	8	0,31%	€ 315.551	0,04%
Subtotaal Onderzoek & opleiding	775	29,64%	€ 448.040.681	61,62%
Totaal	2.615	100,00%	€ 727.089.284	100,00%

Tabel 10: Verdeling organisaties naar organisatietypen

Opmerkingen bij tabel 10:

- Het subtotaal bedrijfsleven is de grootste categorie in projectdeelnames. Dit komt vooral door de bedrijven die ondersteund worden binnen ESF. Dit zijn veelal kleine projecten met kleine steunbedragen per bedrijf. Het subtotaal onderzoek & opleiding is het grootst gemeten naar verworven Europese subsidie. Hier gaat het veelal om projectdeelnames van onderzoeksinstituten in Horizon2020. Deze projecten zijn veelal groot in omvang.
- Het MKB is de grootste categorie binnen het subtotaal bedrijfsleven. Ondersteuning van het MKB is in veel programma's een voornamelijk doelstelling, daarmee is dit resultaat goed te verklaren. Het aandeel van het MKB is in de praktijk nog hoger, omdat ook in andere categorieën - bijvoorbeeld het landbouwbedrijf - organisaties als MKB te classificeren zijn.

4.2 Top-10 Utrechtse organisaties

Tabel 11 toont de organisaties uit Utrecht met de meeste projectdeelnames in de verschillende Europese programma's.

Organisatiernaam	Aantal project-deelnames	Europese subsidie
Universiteit Utrecht	316	€ 214.734.536
Universitair Medisch Centrum Utrecht	135	€ 100.435.073
Stichting Nederlandse Wetenschappelijk Onderzoek Instituten	104	€ 77.679.381
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)	52	€ 28.363.881
Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut	38	€ 12.978.886
Gemeente Utrecht	23	€ 11.809.880
KWR Water B.V.	21	€ 8.627.039
Stichting Hogeschool Utrecht	18	€ 5.731.773
Prinses Maxima Centrum Voor Kinderoncologie B.V.	15	€ 12.854.782
Provincie Utrecht	11	€ 2.677.138

Tabel 11: Top-10 Utrechtse organisaties naar aantallen projectdeelnames

4.3 Gecreëerde werkgelegenheid

De cijfers uit tabel 12 zijn gebaseerd op de categorisering van ieder project naar één van de 21 categorieën in de EIM-rekentool. Uit deze tabel blijkt een totaal werkgelegenheidseffect van **13.563** fte door de verworven Europese subsidie.

Zoals in de tabel te zien is, worden voor enkele EIM-categorieën – ongeacht de projectomvang of andere specificaties – geen arbeidsplaatsen voorzien.

EIM-Categorie	Europese subsidie	FTE
Oprichten en uitbreiden kennisinstellingen	€ 150.267.117	3.385
Ontwikkelingen van technologie en innovatie in speerpuntsectoren	€ 433.654.281	4.629
Intensiveren van R&D-capaciteit in de regio	€ 3.923.673	18

Stimulering clustervorming in sectoren	€ 3.292.836	35
Ontwikkelen en stimuleren ict-toepassingen in MKB	€ 1.149.782	44
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het stimuleren van ondernemerschap in het MKB	€ 10.936.042	1.096
Bedrijfsgerichte maatregelen rond het faciliteren van ondernemerschap in het MKB	€ 12.665.094	716
Scholing en arbeidsmarkt	€ 66.849.018	3.638
Herinrichting landelijk gebied	€ 100.000	1
Bereikbaarheid van kenniscentra, hoogwaardige werklocaties en bovenregionale voorzieningen en toplocaties	€ 6.454.090	0
Verbetering toeristisch-recreatieve infrastructuur en voorzieningenniveau	€ 673.774	0
Bereikbaarheid en mobiliteit (geen infrastructuur)	€ 1.333.341	0
Verbetering milieukwaliteit	€ 22.826.590	0
Verbetering toeristisch-recreatief en cultureel voorzieningenniveau	€ 478.317	0
Kwaliteitsverbetering werklocaties	€ 619.458	0
Uitbreiding en modernisering cultureel aanbod	€ 11.865.872	0
Totaal	€ 727.089.285	13.563

Tabel 12: Europese subsidie en gecreëerde arbeidsplaatsen per EIM-categorie

4.4 Europese financiering door EIB

De EIB stelt leningen beschikbaar. In tabel 13 zijn deze leningen weergegeven. Deels als zogenaamde 'direct loans' (leningen direct aan leningnemers), deels indirect door middel van garantstellingen aan de *national promotional banks*. Directe leningen staan in de database op basis van locatie leningnemer. De bedragen via de *national promotional banks* worden toegerekend aan de provincies op basis van bruto regionaal product.

Naam	EIB-Bijdrage
AM-PHARMA (IDFF)	€ 24.000.000
DIAKONESSENHUIS HOSPITAL	€ 43.000.000
NS RAIL ROLLING STOCK 2-INTERCITY NEW GENERATION	€ 350.000.000
NS RAIL ROLLING STOCK 2-INTERCITY NEW GENERATION	€ 100.000.000
ROYAL FRIESLANDCAMPINA RDI	€ 150.000.000
PORTAAL HOUSING CORPORATION	€ 200.000.000
NS RAIL ROLLING STOCK	€ 300.000.000
Subtotaal directe leningen	€ 1.167.000.000
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 1.317.887
DOROTHEA INVESTMENT VEHICLE	€ 1.317.887
INNOVATIVE PROCESS TECHNOLOGIES	€ 790.732
KWS SAAT RDI	€ 702.873
RABOBANK INNOVATION LOAN FOR SMES AND MIDCAPS I	€ 8.785.911
RIVERROCK SENIOR LOAN FUND I	€ 1.581.464
SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 10.806.670

SFSB NATIONAAL ENERGIEBESPAARFONDS	€ 2.372.196
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS V	€ 21.964.777
NWB BANK CLIMATE ACTION & WATER MANAGEMENT MBIL	€ 8.785.911
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 4.383.560
ING BANK LOAN SUSTAINABLE PROJECTS SMES&MIDCAPS	€ 4.383.560
KPN 5G NETWORK INITIAL DEPLOYMENT	€ 26.357.733
DE LAGE LANDEN CIRCULARITY L4SME-MIDCAPS	€ 5.798.701
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS IV	€ 21.964.777
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 1.145.449
NETHERLANDS FLOOD DEFENSE PPP	€ 27.490.770
RABOBANK SME AND MIDCAP SUPPORT	€ 11.245.966
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 329.472
FIVE DEGREES (EGFF)	€ 329.472
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS IV	€ 17.571.822
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS III	€ 15.375.344
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES IV	€ 21.964.777
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 439.296
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 2.200.447
ING BANK NV LOAN FOR SMES AND MIDCAPS VI	€ 12.300.275
NIBC MID-CAP GUARANTEE	€ 14.277.105
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL II	€ 21.964.777
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VIII	€ 10.982.389
BNG BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 21.964.777
SG INNOVATIVE EQUIPMENT LEASING FRAMEWORK LOAN	€ 1.317.887
LTE VOLTE - HIGH SPEED MOBILE INTERNET ROLLOUT	€ 6.479.609
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN IV	€ 439.296
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS III	€ 17.571.822
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES AND MIDCAPS II	€ 8.785.911
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VII	€ 17.571.822
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES III	€ 21.964.777
PAN EUROPEAN BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS	€ 3.514.364
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 7.028.729
QREDITS LOAN FOR SMES I	€ 1.757.182
NWB BANK INFRASTRUCTURE MBIL	€ 35.143.644
EUROPEAN SMES EXPORT FUNDING PLATFORM	€ 219.648
RABOBANK IMPACT LOAN FOR SMES - SUSTAINABILITY	€ 4.392.955
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS II	€ 17.571.822
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS VI	€ 17.571.822
DEUTSCHE BANK KMU & MID-CAP LOAN III	€ 2.196.478
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 13.178.866
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 8.785.911
DE LAGE LANDEN LOAN FOR SMES AND MID-CAPS I	€ 13.178.866
RABOBANK LOAN FOR SMES AND MID-CAPS V	€ 26.357.733

NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 18.186.836
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 17.571.822
NETHERLANDS OFFSHORE WIND	€ 15.814.640
ABN AMRO BANK NV LOAN FOR SMES II	€ 30.750.688
Subtotaal indirecte leningen	€ 608.249.910
Totaal	€ 1.775.249.910

Tabel 13: ELB-leningen

4.5 Betalingen uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Bijna 40% van de EU-begroting is gereserveerd voor landbouw, deze middelen worden beschikbaar gesteld via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Veruit de meeste betalingen uit het GLB zijn premies en vergoedingen. Deze betalingen verschillen wezenlijk van de overige subsidieprogramma's zoals aanwezig in de monitoringsdatabase, aangezien dat projectgebonden subsidies zijn. De betalingen uit het GLB kunnen hierdoor slechts voor een beperkt deel geïntegreerd worden in de database, daarom zijn de betalingen uit het GLB hier apart inzichtelijk gemaakt.

Het GLB kent twee pijlers. Vanuit de eerste pijler worden betalingen aan landbouwers gedaan uit het Europees Landbouw Garantie Fonds (ELGF). Directe betalingen vormen het overgrote deel van de uitgaven uit de eerste pijler. Dit betreft vooral basisbetalingen in de vorm een vaststaand bedrag per hectare grond. Ook kunnen landbouwers in aanmerking komen voor een vergroeningspremie om biodiversiteit te bevorderen. Daarnaast zijn er diverse directe betalingsregelingen beschikbaar, waaronder extra vergoedingen voor landbouwers onder de 41 jaar. Uit pijler 1 wordt verder markt- en prijsbeleid gefinancierd. Dit betreft met name betalingen voor marktmaatregelen, die de afgelopen jaren vooral in de tuinbouwsector zijn ingezet. In 2015 en 2016 zijn de betalingen voor heel Nederland toegenomen in verband met de Russische boycot. Deze betalingen waren vooral bedoeld om de tuinbouw, zuivel en varkensvleessector te steunen. In algemene zin is de omvang van de uitgaven op markt- en prijsbeleid de afgelopen jaren flink teruggebracht. Zo worden al een aantal jaren geen exportsubsidies meer uitgekeerd.

Pijler 2 richt zich op plattelandontwikkeling die gefinancierd wordt uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling (ELFPO). In Nederland zijn diverse maatregelen opengesteld voor aanvragen, waarbij in de uitvoering onderscheid is gemaakt tussen grondgebonden en niet-grondgebonden maatregelen. De verleende subsidie van projecten gericht op niet-grondgebonden maatregelen zijn reeds in de database van het monitoringsysteem aanwezig (ELFPO).

ERAC heeft alle betalingen¹ uit het GLB in de huidige programmaperiode in beeld gebracht en gecategoriseerd. De betalingen aan Utrechtse organisaties, voornamelijk landbouwers, vanuit het GLB zijn in tabel 14 per jaar per categorie weergegeven. De betalingen over 2017, 2018 en 2019 heeft ERAC per gemeente uit kunnen splitsen, zoals is weergegeven in tabel 15. De geografische verdeling van deze betalingen over de provincies is gebruikt om de betalingen uit 2015 en 2016 aan de provincies toe te rekenen. Deze waren namelijk wel per categorie, maar niet per locatie beschikbaar.

¹ Let op: dit verschilt van de bedragen in de overall database, waar de verleende subsidie is vastgelegd

GLB-onderdeel	2015	2016	2017	2018	2019
Akkerbouw	€ 3.719	€ 1.341	€ 204	€ 204	€ 204
Basisbetaling	€ 29.003.041	€ 18.800.874	€ 18.840.982	€ 18.536.896	€ 17.534.332
Jonge landbouwers	€ 0	€ 432.367	€ 516.010	€ 493.939	€ 573.822
Teruggave crisisreserve	€ 734.175	€ 347.424	€ 328.417	€ 328.588	€ 327.487
Veehouderij	€ 328.656	€ 32.742	€ 18.484	€ 28.491	€ 20.274
Vergroeningsbetaling	€ 0	€ 8.039.469	€ 8.054.478	€ 7.952.472	€ 7.533.188
Totaal Directe betalingen	€ 30.069.591	€ 27.654.218	€ 27.758.577	€ 27.340.589	€ 25.989.306
Algemeen	€ 5.100	€ 5.111	€ 6.836	€ 0	€ 0
Tuinbouw	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.923.573
Veehouderij	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Zuivel	€ 226.968	€ 2.381.034	€ 2.450.583	€ 549.210	€ 624.167
Totaal Markt- en prijsbeleid	€ 232.068	€ 2.386.145	€ 2.457.420	€ 549.210	€ 3.547.740
Totaal Pijler 1	€ 30.301.658	€ 30.040.363	€ 30.215.996	€ 27.889.798	€ 29.537.046
Grondgebonden	€ 10.209.354	€ 6.973.414	€ 5.921.220	€ 6.557.919	€ 7.092.333
Niet-grondgebonden*	€ 1.622.447	€ 1.108.199	€ 3.286.713	€ 3.536.249	€ 5.123.055
Totaal Plattelandsbeleid	€ 11.831.800	€ 8.081.613	€ 9.207.932	€ 10.094.168	€ 12.215.388
Totaal Pijler 2	€ 11.831.800	€ 8.081.613	€ 9.207.932	€ 10.094.168	€ 12.215.388
Eindtotaal	€ 42.133.459	€ 38.121.975	€ 39.423.929	€ 37.983.966	€ 41.752.434

Tabel 14: Betalingen vanuit het GLB aan Utrechtse organisaties per jaar

* Van deze categorie zijn de verleende subsidiebedragen aanwezig in de overall database

Uit tabel 14 blijkt dat de basisbetalingen in Utrecht veruit de grootste uitgavencategorie van het GLB is. De vergroeningsmaatregelen zijn in Utrecht, net als in de rest van Nederland, significant. Vanaf 2016 ontvangen Utrechtse organisaties hier jaarlijks ongeveer € 8 miljoen voor.

Gemeente	Organisaties	Betalingen	Europese subsidie
Amersfoort	57	458	€ 3.673.754
Baarn	18	145	€ 716.073
Bunnik	91	686	€ 3.172.021
Bunschoten	61	525	€ 4.859.428
De Bilt	91	702	€ 2.776.103
De Ronde Venen	211	1.625	€ 8.145.128
Eemnes	46	391	€ 1.621.249
Houten	115	865	€ 4.425.120
IJsselstein	35	260	€ 1.410.929
Leusden	78	646	€ 5.482.271
Lopik	194	1.674	€ 6.928.493
Montfoort	88	701	€ 3.774.365
Nieuwegein	6	38	€ 1.399.304
Oudewater	109	868	€ 3.858.826
Renswoude	79	610	€ 2.585.279
Rhenen	68	521	€ 1.959.716
Soest	19	138	€ 705.802
Stichtse Vecht	177	1.411	€ 7.313.379
Utrecht	58	339	€ 10.777.565
Utrechtse Heuvelrug	156	1.123	€ 4.723.077
Veenendaal	13	71	€ 158.613
Vijfheerenlanden	339	2.723	€ 19.333.853
Wijk bij Duurstede	111	852	€ 3.570.433
Woerden	200	1.647	€ 12.246.656
Woudenberg	91	670	€ 3.109.619
Zeist	14	100	€ 433.273
Totaal	2.525	19.789	€ 119.160.328

Tabel 15: Betalingen GLB in Utrecht per gemeente periode 2017-2019

Vanuit het GLB is in deze programmaperiode **€ 199,4 miljoen** aan betalingen verricht aan Utrechtse organisaties, met name landbouwers. Het betreft hier netto betalingen, omdat ook rekening is gehouden met negatieve betalingen zoals heffingen en terugbetalingen. Omdat de verleende subsidie van de niet-grondgebonden maatregelen al in de overall database aanwezig is (onder ELFPO), dienen de bedragen uit deze categorie buiten beschouwing te worden gelaten bij in beeld brengen van de [additionele](#) betalingen t.o.v. de overall database. Daardoor kan gesteld worden dat naast de projectgebonden subsidies Utrecht in de programmaperiode tot en met 2019 ruim **€ 184,7 miljoen** aan landbouw gerelateerde betalingen heeft ontvangen.

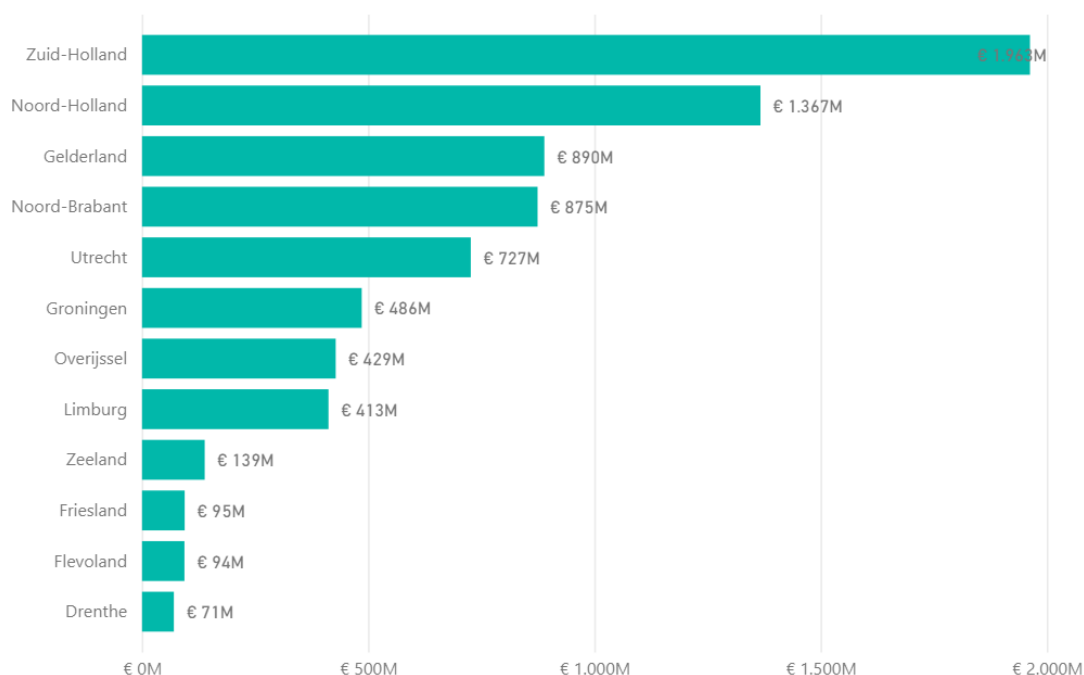
vijf Benchmarking

ERAC beschikt over een landelijke database van de verleende Europese subsidie in Nederland. Hierdoor is een benchmark tussen alle twaalf de Nederlandse provincies mogelijk. De benchmark is zowel inclusief het programma Horizon2020 weergegeven als gecorrigeerd voor Horizon2020.

In de paragrafen hieronder is een benchmark weergegeven naar:

- Inwoneraantal (Europese subsidie per inwoner)
- Bruto regionaal product (Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP)
- Vergelijking programma's naar Europese, nationale en regionale regie

De totaal verleende Europese subsidie per Nederlandse provincie wordt weergegeven in figuur 8.

Figuur 8: Totaal verleende Europese subsidie per provincie

5.1 Vergelijking op inwoneraantal

Provincie	Europese subsidie per inwoner (gehele periode)	Europese subsidie per inwoner (per jaar)
Groningen	€ 833	€ 138
Utrecht	€ 566	€ 92
Zuid-Holland	€ 537	€ 89
Noord-Holland	€ 486	€ 81
Gelderland	€ 434	€ 72
Overijssel	€ 374	€ 62
Limburg	€ 369	€ 61
Zeeland	€ 364	€ 60
Noord-Brabant	€ 348	€ 58
Flevoland	€ 231	€ 38
Friesland	€ 147	€ 24
Drenthe	€ 144	€ 24

Tabel 16: Europese subsidie per inwoner

Provincie	Europese subsidie per inwoner (gehele periode)	Europese subsidie per inwoner (per jaar)
Groningen	€ 463	€ 77
Zeeland	€ 350	€ 58
Limburg	€ 232	€ 38
Zuid-Holland	€ 208	€ 34
Overijssel	€ 192	€ 32
Gelderland	€ 166	€ 28
Noord-Brabant	€ 139	€ 23
Noord-Holland	€ 134	€ 22
Flevoland	€ 133	€ 22
Utrecht	€ 118	€ 19
Friesland	€ 115	€ 19
Drenthe	€ 101	€ 17

Tabel 17: Europese subsidie per inwoner (gecorrigeerd voor Horizon2020)

5.2 Europese subsidie ten opzichte van het Bruto Regionaal Product

Provincie	Europese subsidie t.o.v. BRP (gehele periode)	Europese subsidie t.o.v. BRP (per jaar)
Groningen	1,89%	0,31%
Zuid-Holland	1,33%	0,22%
Gelderland	1,28%	0,21%
Utrecht	1,20%	0,20%
Zeeland	1,15%	0,19%
Overijssel	1,12%	0,19%
Limburg	1,07%	0,18%
Noord-Holland	0,94%	0,16%
Noord-Brabant	0,84%	0,14%
Flevoland	0,75%	0,12%
Drenthe	0,51%	0,08%
Friesland	0,51%	0,08%

Tabel 18: Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP

Provincie	Europese subsidie t.o.v. BRP (gehele periode)	Europese subsidie t.o.v. BRP (per jaar)
Zeeland	1,10%	0,18%
Groningen	1,05%	0,17%
Limburg	0,67%	0,11%
Overijssel	0,58%	0,10%
Zuid-Holland	0,51%	0,08%
Gelderland	0,49%	0,08%
Flevoland	0,43%	0,07%
Friesland	0,40%	0,07%
Drenthe	0,35%	0,06%
Noord-Brabant	0,33%	0,05%
Noord-Holland	0,26%	0,04%
Utrecht	0,25%	0,04%

Tabel 19: Europese subsidie in procenten t.o.v. het BRP (gecorrigeerd voor Horizon2020)

5.3 Verdeling programma's onder regionale, nationale en Europese regie

De benchmark naar de vergelijking tussen de programma's onder regionale, nationale en Europese regie laat een brede variatie zien in de verdeling van de verleende Europese euro's over deze regieorganen. Het betreft hier de relatieve verdeling binnen een provincie, waardoor goed naar voren komt welke soort programma's voor een provincie belangrijk zijn.

Provincie	Regionale regie	Nationale regie	Europese regie
Drenthe	36,61%	16,51%	46,87%
Flevoland	31,61%	18,95%	49,44%
Friesland	28,23%	17,38%	54,39%
Gelderland	19,88%	5,22%	74,90%
Groningen	26,48%	12,62%	60,90%
Limburg	29,09%	7,22%	63,69%
Noord-Brabant	20,44%	6,05%	73,51%
Noord-Holland	11,50%	5,41%	83,08%
Overijssel	26,22%	7,04%	66,73%
Utrecht	8,19%	4,63%	87,19%
Zeeland	44,77%	7,90%	47,33%
Zuid-Holland	8,64%	15,56%	75,80%

Tabel 20: Vergelijking Europese programma's per regionale, nationale en Europese regie (alfabetisch, geen ranglijst)

Provincie	Europese regie	Nationale regie	Regionale regie
Drenthe	24,00%	23,62%	52,38%
Flevoland	12,07%	32,95%	54,98%
Friesland	41,78%	22,18%	36,03%
Gelderland	34,48%	13,63%	51,89%
Groningen	29,63%	22,72%	47,65%
Limburg	42,21%	11,49%	46,30%
Noord-Brabant	33,50%	15,19%	51,31%
Noord-Holland	38,83%	19,58%	41,59%
Overijssel	35,12%	13,74%	51,14%
Utrecht	39,32%	22,24%	38,44%
Zeeland	45,21%	8,22%	46,57%
Zuid-Holland	37,39%	40,26%	22,35%

Tabel 21: Vergelijking Europese programma's per regionale, nationale en Europese regie (alfabetisch, geen ranglijst) (gecorrigeerd voor Horizon2020)

Bijlagen

Bijlage 1

Berekening van de multiplier

Van veel Europese programma's zijn alleen de verstrekte subsidiebedragen bekend en niet de totale projectomvang. De totale omvang zou een beter beeld geven van de gehele impact van de geïnventariseerde projecten op Utrecht. Bovendien is per project de projectomvang noodzakelijk als input voor het berekenen van de werkgelegenheid. Op basis van ervaringen is per Europees programma een gemiddeld subsidiepercentage bepaald. ERAC vertaalt deze in de gemiddelde multiplier per programma, weergegeven in de tabellen 21, 22 en 23.

De gemiddelde multiplier voor alle projecten in Utrecht is berekend op **1,36**. Op basis van de totaal verleende Europese subsidie per programma in Utrecht en met gebruikmaking van de gemiddelde multiplier, geldt dat de investeringsimpuls aan totale projectkosten van Utrechtse organisaties **€ 988.841.428** bedraagt. Wanneer de berekening uitgesplitst wordt naar regio's, blijkt dat er sprake is van grote verschillen. De multiplier voor Europese programma's onder regionale regie bedraagt **2,73**, die voor Europese programma's onder nationale regie **2,00** en voor Europese programma's onder Europese regie geldt een multiplier van **1,20**.

Zoals te zien is, lokt een euro binnen een programma onder regionale regie meer overige investeringen uit dan programma's onder Europese regie zoals Horizon2020.

Europees programma	Multiplier
ELFPO	2,86
Interreg 2 Zeeën	2,00
Interreg VA Duitsland-Nederland	2,00
Interreg VA Euregio Maas-Rijn	2,00
Interreg VA Vlaanderen-Nederland	2,00
Interreg VB Noordzee	2,00
Interreg VB North West Europe	2,00
Kansen voor West II (OP West)	2,86
OP Noord	2,86
OP Oost	2,86
OP Zuid	2,86
Gemiddelde multiplier	2,73

Tabel 21: Multiplier regionale regie per programma

Europees programma	Multiplier
AMIF	2,00
EFMV	2,00
ESF	2,00
Gemiddelde multiplier	2,00

Tabel 22: Multiplier nationale regie per programma

Europees programma	Multiplier
CEF	2,22
CLIMATE KIC	1,54
COSME	1,43
Creative Europe	2,00
ELENA	1,00
Erasmus+	1,00
Europe for Citizens	2,00
EUROSTARS	2,00
Horizon 2020	1,18
Interreg VC Europe	1,48
LIFE	1,48
URBACT	2,00
Urban Innovative Actions	1,25
Gemiddelde multiplier	1,20

Tabel 23: Multiplier Europese regie per programma

Bijlage 2

Overzicht Europese programma's

Programma	Doelstelling
Asiel- en Migratiefonds (AMIF)	Het Asiel, Migratie en Integratiefonds is een onderdeel van de subsidieregeling voor de Europese migratie- en veiligheidsfondsen 2014-2020. De subsidieregeling bestaat uit het Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF) en het fonds voor de Interne Veiligheid (ISF). Het AMIF biedt subsidie voor: Actie A: Asiel en opvang Actie B: Integratie Actie C: Terugkeer
Creative Europe	Kaderprogramma voor culturele en audiovisuele sectoren, gericht op: Benutten van c.q. omgaan met mogelijkheden van digitale tijdperk en globalisering, Sectoren in staats tellen economisch potentieel te verzilveren, Toegang geven tot nieuwe internationale markten, publiek en kansen.
Connecting Europe Facility (CEF)	Ondersteunen van een efficiënte, geïntegreerde, duurzame en multimodale infrastructuur in de EU. Geordend naarenergie (CEF-E), digitale agenda (CEF-D) en transport (CEF-T).
Cooperation in science and technology (COST)	Coördineren en afstemmen van nationaal gefinancierd onderzoek dat fundamenteel en/of precompetitief van aard is, gericht op vreedzame doeleinden: vraagstukken die voor verschillende landen een gelijke strekking hebben en een basis vormen voor harmonisatie en regelgeving.
COSME (onderdeel binnen Horizon 2020)	Verbeteren van concurrentiekracht van midden- en kleinbedrijf (MKB). Vier hoofdoelen: Toegang tot financiering Toegang tot nieuwe markten Ondersteuning ondernemerschap Verbeteren handelsvoorwaarden
Employment and Social Innovation programma (EaSI)	Financieringsinstrument dat kwalitatief goede en duurzame werkgelegenheid promoot bij een aanvaardbaar en passend niveau van sociale bescherming, tegen sociale uitsluiting en armoede, en voor betere arbeidsomstandigheden
ERASMUS+	Subsidieprogramma voor onderwijs, jeugd en sport. Aan de basis staat de gedachte dat investeringen in onderwijs, opleidingen en niet-formeel leren van cruciaal belang zijn om mensen – ongeacht hun leeftijd of achtergrond – de kans te geven zich voortdurend te ontwikkelen oftewel: een leven lang te leren.
EUREKA	Samenwerkingsprogramma voor marktgericht onderzoek met als doel ontwikkeling van nieuwe processen, producten en diensten. Technologische samenwerking, netwerkprojecten, clusterprojecten in ICT, life sciences, industriële technologie en energie & milieu.
Europe for citizens	Burgers actief maken voor de Europese samenleving. Drie doelstellingen:

Programma	Doelstelling
	Debat en bewustwording op terrein van Europese geschiedenis en verbondenheid, Participatie in besluitvormingsprocessen en maatschappelijke initiatieven, Disseminatie van projectresultaten tussen beleidsmedewerkers.
European Energy Efficiency Fund (EEE-F)	Publiek-privaat partnerschap van Europese Unie met EIB en een Duitse en Italiaanse bank, gericht op mitigatie van klimaatverandering. Financiering voor energie-efficiëntie, gebruik van hernieuwbare energiebronnen en 'schoon stedelijk transport'.
European Local Energy Assistance facility (ELENA)	Innovatieve energiebesparing in publieke gebouwen, inclusief sociale woningbouw, straatverlichting en verkeerslichten Aanpassing van gebouwen gericht op energiebesparing (verwarming, elektriciteit, isolatie, airconditioning, verlichting) Hernieuwbare energiebronnen toepassen in de gebouwde omgeving, zoals biomassa, fotovoltaïsche energie, zonne-thermische collectoren Renoveren, uitbreiden of bouwen van nieuwe warmte-koude netwerken (inclusief combinatie verwarming / elektriciteit) op gebouw, buurt of stadsniveau Duurzaam stedelijk transport, bijvoorbeeld energie efficiënte bussen (hybride en elektrische bussen), elektrische auto's, nieuwe vervoersconcepten stedelijk gebied Lokale infrastructuur gericht op energie efficiëntie, zoals stedelijke apparatuur, informatie- en communicatiemiddelen en tankmogelijkheden voor nieuwe vervoersmiddelen
Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV)	Bevorderen van een concurrerende, ecologisch duurzame, economisch levensvatbare en maatschappelijk verantwoorde visserij en aquacultuur
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)	Versterken van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie Ondersteuning van de omschakeling van een koolstofarme economie in alle sectoren
Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI, ook bekend als "Junckerfonds")	Financieel instrument (leningen, garanties) voor: Strategische infrastructuur: transport, energie, breedband, Milieu, stedelijke ontwikkeling en sociale projecten, Duurzame energie en efficiënt gebruik van hulpbronnen, Onderwijs, Onderzoek & Innovatie, MKB en Mid Cap bedrijven.
Europees Globaliseringsfonds (EGF)	Het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering biedt steun aan mensen die hun baan verliezen door structurele veranderingen als gevolg van globalisering.
Europees Landbouwfonds voor Plattelands-ontwikkeling (ELFPO), specifiek onderdeel: Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP)	Agrarisch ondernemerschap: versterken van innovatie, verduurzaming en concurrentiekracht Duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen (verbetering waterkwaliteit) Goede conditie van het platteland (biodiversiteit, natuur en landschap) LEADER (Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale): stimuleren van lokale economische ontwikkelingen op het platteland
Europees Sociaal Fonds (ESF)	Actieve inclusie Duurzame inzetbaarheid

Programma	Doelstelling
	Geïntegreerde territoriale ontwikkeling ESF-EFRO (G4)
Eurostars	Verkorten time-to-market van nieuwe technologieën en verkleinen technische risico's
Health for growth	Het ontwikkelen van gezamenlijke benaderingen en het toepassen van deze benaderingen om beter voorbereid te zijn tegen gezondheidsrisico's Het coördineren van gezondheidsinstellingen om burgers te beschermen tegen grens-overschrijdende gezondheidsrisico's
Horizon 2020	Onderzoeks- en innovatieprogramma gericht op het op de markt brengen van goede ideeën. De nadruk ligt op industrieel onderzoek en experimenten. Het programma streeft naar volledige toegankelijkheid voor kennisinstellingen en bedrijfsleven (met name MKB). Drie pijlers: Excellente wetenschap Industrieel leiderschap Maatschappelijke uitdagingen
Interreg VA Deutschland-Nederland	Subsidie voor projecten ter verhoging van de innovatiekracht van de grensregio langs de Duits-Nederlandse grens en het verminderen van de barrièrewerking van deze grens.
Interreg VA 2 Zeeën	Technologische en sociale innovatie Koolstofarme technologie Aanpassing aan klimaatverandering Efficiënter gebruik van hulpbronnen en materialen
Interreg VB Noordzee Regio	Versterken van onderzoek Efficiënte omgang met hulpbronnen Bescherming van milieu en klimaat Duurzaam & groen vervoer
Interreg VB Noordwest Europa	Versterking van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie Ondersteuning van de overgang naar een koolstofarme economie in alle bedrijfstakken Bescherming van de leefomgeving en stimuleren van efficiënt gebruik van grondstoffen en materiaal
Interreg V Europe ("VC")	Het versterken van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie Vergroten van de concurrentiekracht van het MKB Het ondersteunen van de overgang naar een koolstofarme economie in alle sectoren Het beschermen van het milieu en bevorderen van efficiënte omgang van hulpbronnen
LIFE	Subprogramma's milieu (75%) en klimaat (25%) Mitigatie van de klimaatverandering Aanpassing aan de klimaatverandering Klimaatgovernance en informatie
URBACT III	Capaciteit om stedelijk beleid te ontwikkelen Ontwerpen van beleid Implementatie van beleid Opbouwen en delen van kennis
Urban Innovative Actions	Transitie naar duurzame energie Stedelijke armoede (met een focus op achtergestelde stadbuurten) Integratie van migranten en vluchtelingen Bevorderen van banen in de lokale economie

Van verkenning naar impact

Regionale ontwikkeling
Projecten en financiering
Europa
Innovation

www.erac.nl

